

Guvernanța Uniunii Energiei

- În contextul pachetului "Energie curată pentru toți cetățenii europeni" -

Consiliul Investitorilor Străini (FIC) este una dintre cele mai importante organizații ale mediului de afaceri din România. FIC reunește 130 dintre cei mai mari investitori străini care angajează aproximativ 180.000 de persoane și au o cifră de afaceri de peste 180 de miliarde de RON, aproximativ 25% din PIB-ul României. Grupul de lucru pentru energie al FIC îi aduce împreună pe unii dintre cei mai importanți producători, distribuitori și consumatori din România. Din acest motiv considerăm că în domeniul energiei, pozițiile agreate la nivelul FIC reflectă într-o bună măsură un consens din piață și sunt astfel foarte utile pentru definirea obiectivelor României în negocierile la nivel european privind adoptarea directivelor și regulamentelor europene.

Facem mai jos rezumatul câtorva puncte cheie și recomandări privind guvernanța Uniunii Energiei în contextul pachetului "Energie curată pentru toți cetățenii europeni", aflat în dezbaterea instituțiilor europene.

Puncte cheie

Propunerea de Regulament privind Guvernarea Uniunii Energiei a fost emisă la sfârșitul lunii noiembrie 2016 în cadrul pachetului de măsuri mai larg "Energie curată pentru toți cetățenii europeni". Aceasta propune instituirea unui mecanism de punere în aplicare a strategiilor și măsurilor destinate îndeplinirii obiectivelor Uniunii Energiei privind securitatea energetică, piața energiei, eficiența energetică, decarbonizarea și cercetarea, inovarea și competitivitatea. Mecanismul prevede un sistem de raportare care să asigure oportunitatea, transparența, exactitatea, coerența, comparabilitatea și caracterul complet al informațiilor furnizate de Statele Membre.

Acest sistem ar trebui să permită evaluarea în timp util a progreselor și a previziunilor privind îndeplinirea obiectivelor politicii energetice a UE și a obiectivelor convenite în materie de climă și energie în fiecare țară. Introducerea sistemului NECP (National Energy and Climate Plans - planurile energetice și climatice naționale) este de așteptat să promoveze coerența măsurilor energetice și climatice ale statelor membre ale UE și să asigure atingerea efectivă a obiectivelor UE pentru anul 2030 privind energia și schimbările climatice. Sistemul NECP poate asigura un nivel binevenit de transparență și condiții prelabile pentru stabilitate în ceea ce privește măsurile naționale puse în aplicare.

Recomandări

FIC salută propunerea de Regulament, deoarece va aduce beneficii contextului investițional în sectorul energetic european prin abordarea mai multor aspecte-cheie cu care se confruntă investitorii în cadrul tranziției la emisii scăzute de carbon. Mai exact, textul propus ar trebui să consolideze contextul investițional în ceea ce privește:

- **Claritatea** - Creșterea transparenței generate de Planurile Naționale Integrate privind Energia și Clima și Strategiile pentru Emisii Reduse va oferi o claritate importantă contextului european în care operatorii de energie trebuie să ia decizii de investiții.
- **Credibilitatea** - Monitorizarea și raportarea sistematică prevăzute de Regulament vor consolida credibilitatea Planurilor Integrate și a Strategiilor pentru Emisii Reduse prevăzute.
- **Stabilitatea** - Predictibilitatea elaborării politicii energetice în domeniul climei este îmbunătățită prin indicarea clară a ceea ce s-ar întâmpla în cazul în care ar exista dovezi care să arate că obiectivele nu sunt îndeplinite la nivel național sau european. O astfel de predictibilitate contribuie la percepția operatorului industrial asupra stabilității de reglementare, un element central în cadrul proceselor de decizie privind investițiile. În acest sens, textul propus pare să găsească echilibrul corect între robustețea și flexibilitatea necesară pentru a aborda evoluțiile neprevăzute în contextul general, fie că sunt de natură politică, tehnologică sau economică.

Cu toate acestea, în lumina acestei evaluări, CIS consideră că termenul de 1 ianuarie 2018 stabilit pentru Statele Membre să furnizeze primul proiect al NECP-urilor, respectiv să le adopte până la 1 ianuarie 2019 pare nerealist, dat fiind că suntem deja la jumătatea perioadei pregătitoare și negocierile privind dispozițiile regulamentului propus nu sunt nici măcar aproape de a fi finalizate. Prin urmare, recomandăm ca termenele să fie corelate cu adoptarea Pachetului.

NECP-urile vor oferi o gamă largă de măsuri care vizează, în final, atingerea obiectivelor Uniunii Energiei pentru 2030, cu impact asupra multor sectoare pe lângă energie (de exemplu, mediul, industria, educația, ocuparea forței de muncă etc.) și politicile conexe. Prin urmare, considerăm că formatul NECP ar trebui îmbunătățit prin includerea unei evaluări mai exhaustive a costurilor implicate de măsurile acestora, sursele de finanțare și impactul asupra economiei și competitivității industriale ale Statelor Membre. Impactul cumulativ al tuturor politicilor (RES, eficiență energetică, ETS) ar trebui evaluat în profunzime, iar procesul de luare a deciziilor ar trebui să țină seama de această evaluare. În plus, alocarea sectorială a contribuției naționale la RES ar trebui să se bazeze pe o evaluare a adecvării producției (pentru a asigura coerența cu Proiectarea Pieței de Energie Electrică). Modelul asociat ar trebui revizuit în mod corespunzător pentru a aborda în mod exhaustiv aceste elemente care lipsesc.

În plus, atunci când evaluează NECP-urile Statelor Membre și angajamentele naționale ulterioare față de obiectivele UE, Comisia ar trebui să ia în considerare anumite criterii pentru a asigura un tratament neutru și obiectiv al Statelor Membre, cum ar fi PIB-ul pe cap de locuitor, progresele realizate pentru atingerea obiectivului de bază pentru 2020 (și oferirea unui bonus pentru atingerea și/sau depășirea timpurie a obiectivului), costurile și impactul aferent asupra consumatorilor, potențialul RES natural și economic, rentabilitatea și eficiența măsurilor planificate etc.

Considerăm că dispozițiile privind consultarea publică pot fi consolidate în continuare prin obligarea Statelor Membre să se asigure că toate părțile interesate și partenerii sociali participă în mod substanțial la pregătirea planurilor și la actualizările ulterioare.

Respectând spiritul de transparență al inițiativei, considerăm că Regulamentul ar trebui să impună în mod explicit Statelor Membre și Comisiei să publice versiunea finală a NECP-urilor, precum și

actualizările intermediare la acestea. Acest lucru ar asigura un tratament similar pentru NECP-uri ca și obligația existentă de a publica strategiile pentru emisii reduse pe termen lung de 50 de ani (Articolul 14). Prin urmare, propunem extinderea domeniului de aplicare al platformei electronice stabilite de Regulament, în scopul includerii, pe lângă rapoartele Statelor Membre, a planurilor și a evaluărilor intermediare.

Salutăm prevederile Articolului 11 privind cooperarea regională între Statele Membre în elaborarea NECP-urilor și recomandăm definirea "regiunilor", în vederea realizării unei abordări armonizate între Statele Membre în cadrul consultărilor.

Majoritatea instrumentelor pe care Comisia le subliniază pentru punerea în aplicare a obiectivelor privind clima și energia sunt instrumente necoercitive, care constau în recomandări și opinii adresate Statelor Membre. Regulamentul prevede o "platformă de finanțare" (Articolul 27) la care Statele Membre ar putea contribui în cazul în care există un deficit al traiectoriei liniare a Uniunii față de ponderea vizată a surselor regenerabile de energie în consumul final brut de energie al Uniunii. Recomandăm obținerea unei clarități mai mari în ceea ce privește natura, sursele de finanțare și funcționarea "platformei de finanțare" și modul în care va fi pusă o valoare financiară în cazul oricăror deficiențe în furnizarea energiei regenerabile. Resursele acumulate într-o astfel de platformă ar putea fi aplicate măsurilor de eficiență energetică alături de furnizarea energiei regenerabile.

Comisia poate "lua măsuri" pentru a se asigura că obiectivele la nivelul UE privind energia și clima sunt atinse dacă, după agregarea contribuțiilor Statelor Membre, se constată că există riscul ca obiectivele colective să nu fie atinse. Ar fi binevenită mai multă claritate cu privire la gradul și principiile care stau la baza împărțirii sarcinilor între statele membre atunci când traiectoriile arată că obiectivele colective nu ar fi îndeplinite. (Articolul 27) Considerăm că acest proces trebuie să țină seama de anumite aspecte, precum nivelul PIB pe cap de locuitor, potențialul economic și natural al RES din fiecare Stat Membru, evaluarea adecvării producției, progresele realizate în perioada premergătoare 2020, costurile deja suportate, costurile care vor fi suportate, impactul asupra consumatorilor și a competitivității industriei etc.

Ne exprimăm disponibilitatea de a dezvolta argumentele și recomandările prezentate mai sus inclusiv cu date și repere tehnice și de specialitate în măsura în care veți considera acest demers util. Grupul de lucru pentru energie al FIC este, de asemenea, disponibil pentru o întâlnire în care să extindem, să clarificăm sau să argumentăm pe larg ideile de mai sus.

Cu deosebită considerație,